

Oppimisen tukena

Kirjaston ja koulun yhteistyösuunnitelma
2026-2027

Alavuden kaupunki

ALAVUDEN KAUPUNGINKIRJASTO

Sisällys

1. KIRJASTO OPPIMISEN TUKENA	2
Toimipisteet	2
Kirjastoauton aikataulu	3
Kirjasto verkossa	4
Omatoimipalvelu	4
Oppikirjojen muovituspalvelu	4
2. LUKUTAITOYHTEISTYÖ.....	5
Säännöllisyys	5
Päiväkoti- ja esikouluryhmät.....	5
Alakoululaiset.....	6
Yläkoululaiset	6
Lukemista edistävät tapahtumat	7
Saavutettavuuskirjasto Celia	8
3. LUKULIEKKI-DIPLOMI	9
Esiopetuksen ja alakoulujen lukudiplomit	9
Yläkoulujen lukudiplomit	9
Lukemistosarjat ja kirjapaketit.....	10
4. YHTEYSTIEDOT	11
Yhteyshenkilöt.....	11

1. KIRJASTO OPPIMISEN TUKENA

Oppimisen tukena -yhteistyösuunnitelma (vanhalta nimeltään Kirjasto tutuksi) koskee Alavuden kaupungin kirjastopalveluita ja perusopetusta. Yhteistyösopimuksen ovat allekirjoittaneet opetuspäällikkö Riitta Soukkala ja kirjastonjohtaja Ulla Raineranta.

Koulua ja kirjastoa yhdistää pyrkimys edistää lasten ja nuorten lukutaitoa ja hyvinvointia. Yhdessä voimme tarjota jokaiselle koululaiselle tilaisuuden päästä käymään kirjastossa, saada oma kirjastokortti ja oppia käyttämään kirjaston palveluja koulunkäynnin ja elinikäisen oppimisen tukena. Lukutaitoyhteistyöstä voi versota koululaisen innostus lukuharrastuksen aloittamiseen.

Yhteistyösuunnitelmaa toteutetaan sen mukaan, miten kirjastojen ja koulujen resurssit riittävät. Tavoitteena on vakiinnuttaa osa yhteistyöstä vuosittain toistuvaksi. Suunnitelmaa päivitetään vuosittain. Tätä työtä koordinoi kirjasto.

Kirjaston osalta esikouluryhmien ja 1.-2. luokkien kouluyhteistyöstä vastaa kirjastovirkailija Helka Visavalta ja 3.-9. luokkien kouluyhteistyöstä vastaa kirjastovirkailija Anita Luhtasaari.

Toimipisteet

Alavuden kirjastopalvelut jakaantuvat kolmeen toimipisteeseen: Alavuden pääkirjastoon, Töysän lähikirjastoon ja kirjastoautoon. Alavuden kirjastot ovat osa Eepos-kirjastokimppaa.

Kirjasto on avoin kaikille. Tilojen, kokoelman ja laitteiden käyttö sekä henkilökunnan ohjaus ja neuvonta ovat maksuttomia. Lainaamiseen ja joidenkin palvelujen käyttämiseen asiakas tarvitsee kirjastokortin ja tunnusluvun. Tunnuslukua voi pyytää kirjaston asiakaspalvelusta. Kirjaston tarkemmat käytösäännöt ovat luettavissa osoitteessa:

<https://eepos.finna.fi/themes/custom/files/kayttosaannot.pdf>

Kirjastoauton aikataulu

Alavuden kirjastoauto KirjaVia mahdollistaa lukuharrastuksen lapsille ja ylläpitää lukutaitoyhteistyötä vierailemalla säännöllisesti Alavuden päiväkodeilla ja alakouluilla (poikkeuksena koulujen loma-ajat). Kirjastoautossa voi lainata, palauttaa, uusia ja varata kirjoja/aineistoa.

Kirjastoauto tarjoaa pyydettyä myös satuhetkiä, kirjavinkkausta, opastusta kirjastoautossa asioimiseen, sekä toiveen mukaisia kirjakasseja/teemapaketteja. Varaathan ajan satuhetkeen, kirjavinkkaukseen tai opastukseen viimeistään kahta viikkoa ennemmin.

Kuvassa kirjastoauton uudistuneet aikataulut 17.8.2026 alkaen.

KIRJASTOAUTON AIKATAULU	PARITON VIIKKO		PARILLINEN VIIKKO	
	MAANANTAI		MAANANTAI	
	SÄÄSKINIEMEN KOULU	8.30 - 9.15	SÄÄSKINIEMEN KOULU	8.30 - 9.15
	LÄNSIPUOLEN KOULU	9.35 - 10.15	LÄNSIPUOLEN KOULU	9.35 - 10.15
17.8.2026 ALKAEN	PÄIVÄKOTI LÄNSITUULI	10.30 - 10.55	TENAVATALO	10.35 - 11.05
	TIISTAI		TIISTAI	
	KIRKKOMÄNNIKÖN KOULU	8.30 - 9.30	KIRKKOMÄNNIKÖN KOULU	8.30 - 9.30
	PÄIVÄKOTI PIKKU-TRIMMI	9.45 - 10.15	KEKKULA	9.40 - 10.05
	TERVANALLE	10.25 - 10.50	VETURIVILLE	10.15 - 10.40
	SULKAVAN KOULU	11.40 - 12.30	SULKAVAN KOULU	11.40 - 12.30
	KESKIVIIKKO		KESKIVIIKKO	
	ASEMAN KOULU	8.30 - 9.20	ASEMAN KOULU	8.30 - 9.20
	TUURIN KOULU	10.00 - 10.50	TUURIN KOULU	10.00 - 10.50
	IIVARIN KOULU	11.00 - 11.40	IIVARIN KOULU	11.00 - 11.40

Kirjasto verkossa

Kirjastoissa on maksuton verkkoyhteys ja asiakaskäyttöön tarkoitettuja tietokoneita. Asiakas voi tarkastella ja tehdä hakuja kirjaston aineistotietokantaan verkkokirjaston kautta kirjaston hakukoneilla tai omalla laitteella. Verkkokirjasto on käytettävissä osoitteessa www.eeposkirjastot.fi

Omatoimipalvelu

Alavuden ja Töysän kirjastoissa on palveluajan lisäksi mahdollisuus omatoimiseen asiointiin. Omatoimipalvelun käyttö edellyttää käyttöoikeussopimuksen allekirjoittamista palveluaikana. Alle 15-vuotiaat voivat käyttää omatoimikirjastoa vain huoltajan seurassa. Kirjastotyöntekijä opastaa palvelun käyttöönotossa.

Myös esimerkiksi päiväkotiryhmä voi saada omatoimikirjaston käyttöoikeuden, jolloin ryhmän ohjaaja allekirjoittaa käyttöoikeussopimuksen ja on vastuussa ryhmästään kirjastossa vierailun aikana. Ryhmien omatoimiaikana tapahtuvat vierailut tulee sopia etukäteen kirjaston kanssa.

Oppikirjojen muovituspalvelu

Alavuden ja Töysän kirjastoissa on joka syksy tarjolla oppikirjojen muovituspalvelua hintaan 0,50snt/kirja.

2. LUKUTAITOYHTEISTYÖ

Säännöllisyys

Alavuden alueella toimii kaksi yläkoulua, seitsemän alakoulua ja kymmenen päiväkotia. Tavoitteena on vakiinnuttaa osa yhteistyöstä vuosittain toistuvaksi: koulun ja kirjaston yhteisessä kokouksessa todettiin, että alakoululaisista erityisesti 2. luokat ja yläkoululaisista erityisesti 7. luokat hyötyisivät vuosittaisista kirjastokäynneistä eniten.

Vierailu voi olla kirjastotyöntekijän ohjaama. Ohjatussa kirjastovierailussa otetaan huomioon opettajan toiveet ja se voi pitää sisällään esimerkiksi kirjavinkkausta ja/tai kirjastonkäytön opetusta. Vinkkauksessa kirjastotyöntekijä esittelee kirjoja kertoen hieman juonesta ja hahmoista. Kirjan esittely lopetetaan tarkoituksella jännittävään kohtaan, jotta kuulijat innostuisivat lukemaan kirjan itse.

Kirjastonkäytön opetuksessa tutustutaan kirjaston palveluihin ja käyttösääntöihin. Kirjastotyöntekijä opastaa verkkokirjastoon kohdistuvassa tiedonhaussa.

Kerro yhteistyötoiveestasi kirjastoon hyvissä ajoin, viimeistään kahta viikkoa aiemmin. Jos toiveenasi on kirjavinkkaus, kannattaa toive esittää jo 1-2 kuukautta aiemmin, jotta kirjastotyöntekijä ehtii valmistautua vinkkaukseen.

Ryhmä voi tulla myös lainaustunnille eli itsenäisesti tutustumaan kirjaston kokoelmaan. Lainautunnilla kirjaston henkilökunta on käytettävissä normaalin asiakaspalvelun puitteissa. Kaikista ryhmäkäynneistä tulee sopia kirjaston kanssa etukäteen, jotta vältettäisiin mahdolliset päällekkäisyydet muiden ryhmien kanssa.

Päiväkoti- ja esikouluryhmät

Kirjastotyöntekijän ohjaamia kirjastokäyntejä järjestetään päiväkotij- ja esikouluryhmille mahdollisuuksien mukaan. Ohjatulla vierailulla ryhmä tutustuu lastenosastoon ja sen kokoelmaan, sekä opettelee kirjastonkäytön alkeet.

Vierailu voi pitää sisällään satutunnin tai toiminnallisen tarinatuokion. Kirjastotyöntekijä voi myös vierailla ryhmän luona. Ryhmä voi tulla myös lainaustunnille eli itsenäisesti tutustumaan kirjastoon. Kaikista ryhmäkäynneistä tulee sopia kirjaston kanssa etukäteen, jotta vältettäisiin mahdolliset päällekkäisyydet muiden ryhmien kanssa.

Alakoululaiset

Koulutaipaleensa aloittaville ja heidän vanhemmilleen kirjasto lähettää joka vuosi koulujen kautta kirjeet ja kirjastokorttilomakkeet. Mikäli lapsella ei vielä tässä vaiheessa ole omaa kirjastokorttia, voi huoltaja täyttää kirjastokorttilomakkeen kotona ja tulla sitten lapsen kanssa kirjastoon tutustumiskäynnille ja kirjastokorttia hakemaan.

Alakouluryhmiä otetaan ohjatuille kirjastokäynneille mahdollisuuksien mukaan. Alakoululuokista erityisesti 2. luokat hyötyvät kirjastotyöntekijän ohjaamista käynneistä, kun lukemista on jo koulussa ehditty harjoittelemaan.

Ohjatun vierailun aikana kerrataan kirjastonkäytösäännöt ja miten aineistoa käsitellään. Vierailuun sisältyy kirjavinkkaus tai tarinatuokio. Lapset pääsevät tutustumaan kirjastoon tai kirjastoautoon ja saavat oman kirjastokortin, jos sitä ei vielä ole. Vierailun tavoitteena on herättää mielenkiinto kirjoihin ja lukemiseen.

Ryhmä voi tulla myös lainaustunnille eli itsenäisesti tutustumaan kirjaston tiloihin ja kokoelmaan. Lainautunnilla kirjaston henkilökunta on käytettävissä normaalin asiakaspalvelun puitteissa. Kaikista ryhmäkäynneistä tulee sopia kirjaston kanssa etukäteen, jotta vältettäisiin mahdolliset päällekkäisyydet muiden ryhmien kanssa.

Yläkoululaiset

Yläkouluryhmiä otetaan ohjatuille kirjastokäynneille mahdollisuuksien mukaan. Yläkoululaisista erityisesti 7. luokat hyötyvät kirjastotyöntekijän ohjaamista käynneistä.

Ohjattuun vierailuun voi sisältyä kirjastonkäytön opetusta, jolloin ryhmän kanssa käydään läpi kirjaston palveluita, käytösääntöjä, toimintatapoja, tutustutaan tiloihin ja kokoelmaan sekä verkkokirjaston käyttöön. Kirjavinkkauksessa oppilaille esitellään sopivia nuortenkirjoja. Lukemista voi lainata vierailun yhteydessä tai erillisellä lainautunnilla.

Ohjatun vierailun aikana oppilaalle tarjotaan mahdollisuus hankkia oma kirjastokortti maksutta, päivitetään asiakastiedot sekä luodaan oppilaalle oma tunnusnumero verkkopalveluiden käyttöä varten.

Ryhmä voi tulla myös lainaustunnille eli itsenäisesti tutustumaan kirjaston kokoelmaan. Lainautunnilla kirjaston henkilökunta on käytettävissä normaalin asiakaspalvelun puitteissa.

Kaikista ryhmäkäynneistä tulee sopia kirjaston kanssa etukäteen, jotta vältettäisiin mahdolliset päällekkäisyydet muiden ryhmien kanssa.

Lukemista edistävät tapahtumat

Kerran kuukaudessa torstaisin klo 9:30–10:00 järjestetään kaikille avoimia satutunteja niin Alavuden kuin Töysänkin kirjastoissa. Alavuden kirjaston satutunneista vastaa kirjastovirkailija Helka Visavalta. Töysän kirjaston satutunneista vastaa kirjastovirkailija Anita Luhtasaari.

Lukukoira Häjy vierailee Alavuden kirjastolla parittomien viikkojen torstaisin. Kysy vapaita aikoja kirjastosta.

Lukukoira Häjy

vara luku-aika kirjastosta!

Alavuden kirjastossa
Parittomien viikkojen
torstaisin klo 17-18

Satutunnit ja lukukoiratoiminta ovat tauolla kesäisin 1.6.–31.8.

Kirjasto järjestää myös muita lukemista edistäviä tapahtumia, kuten satusuunnistusta, nukketheaterinäytöksiä, kirjanäyttelyitä ja lukukampanjoita. Seuraa kirjaston tiedotusta Facebookista @alavudenkirjasto tai Instagramista @alavudenkirjasto ja @toysankirjasto sekä kirjaston verkkosivuilta <https://www.alavus.fi/fi/vapaa-aika/kirjasto.html> .

Saavutettavuuskirjasto Celia

Saavutettavuuskirjasto Celian äänikirjoja ja aineistoja voivat käyttää kaikki henkilöt, joille lukeminen on vaikeaa tai mahdotonta esimerkiksi lukivaikkeuden, vamman tai sairauden aiheuttaman lukemisesteen vuoksi.

Celian palvelut on lain perusteella rajattu ainoastaan lukemisesteisille henkilöille. Pelkästään heikko suomen tai ruotsin kielen taito ei oikeuta Celian kirjojen käyttöön. Henkilöllä täytyy olla vammasta tai sairaudesta tai niihin rinnastettavasta syystä johtuva vaikeus lukea tekstiä.

Huoltaja voi rekisteröidä lapsensa Celian äänikirjapalveluun kirjastossa tai koulussa. Lukemisesteestä ei tarvitse esittää todistusta. Asia käydään rekisteröitymisessä suullisesti läpi.

Lisätietoja: www.celia.fi

3. LUKULIEKKI-DIPLOMI

Lukuliekki on Eepos-kirjastojen yhteinen lukudiplomi. Lukudiplomia voi tehdä esikoulusta peruskoulun 9. luokkaan saakka. Lukudiplomin tavoitteena on kannustaa lapsia ja nuoria kirjallisuuden pariin, ylläpitää lukuintoa sekä saada lapset ja nuoret nauttimaan hyvistä kirjoista ja tarinoista. Lisätietoa: <https://eepos.finna.fi/Content/lukudiplomit>

Esiopetuksen ja alakoulujen lukudiplomit

Esikoululaisten lukudiplomi suoritetaan yhdessä esiopetuksen henkilökunnan kanssa. Esikoululaisen ei tarvitse osata lukea suorittaakseen lukudiplomin! Lapset tutustuvat tarinoiden maailmaan kuuntelemalla, kun aikuiset lukevat sekä katselemalla kuvia.

Jokaisen kirjan lukemisen ja tehtävän teon jälkeen lapsi saa merkinnän omaan suorituspassiin. Lopuksi jokainen esiopetusryhmän lapsi saa oman kunniakirjan lukudiplomin suorittamisesta.

Alakoululaisten lukudiplomissa on otettu huomioon eritasoiset lukijat. Jokaiselle luokka-asteelle on oma diplominsa ja jokaisen diplomin voi tehdä lukijalle sopivalla tasolla. Esiopetuksen ja alakouludiplomin tarkemmat ohjeet ja aineisto saatavana: https://eepos.finna.fi/Content/lukudiplomi_alaluokat

Yläkoulujen lukudiplomit

Yläkoulun jokaisella luokka-asteella luetaan kuusi kirjaa eri genreistä. Oppilas saa vapaasti valita mistä genreistä kirjoja lukee. Oppilas voi myös lukea johonkin ryhmään sopivat vapaavalintaisen kirjan, mikäli opettaja sen hyväksyy. Tarkemmat ohjeet ja aineisto saatavana: https://eepos.finna.fi/Content/lukudiplomi_ylaluokat

Lukemistosarjat ja kirjapaketit

Alavuden ja Töysän kirjastoissa on kouluille lukemistosarjoja. Lukemistosarjassa kirjoja on useita kappaleita, jolloin koko luokka voi lukea samaa kirjaa yhtä aikaa. Useimpia kirjoja on sarjassa 25 kpl, mutta tarvittaessa sarjaa voidaan täydentää peruskokoelman niteillä.

Lukemistosarjoja ei voi varata verkkokirjastosta. Ota yhteyttä kirjastoon, kun haluat varata lukemistosarjan luokalle. Listauksen lukemistosarjoista näet täältä: <https://www.alavus.fi/media/palvelut/kirjasto/lukemistot..pdf>

Peruskokoelman lisäksi käytettävissä on Eepos-kirjastojen mittava kokoelma. Kirjaston kautta voit tilata lisäkirjoja myös muualta Eepoksesta.

Vinkki:

Kirjastosta tai kirjastoautosta voi tilata kirjapaketteja, joihin kerätään valmiiksi kattava valikoima luokalle sopivia kirjoja. Paketti voi myös sisältää vain tiettyä sisältöä, esimerkiksi runoja, sarjakuvia tai tietokirjoja. Kerro toiveista pakettia tilatessasi.

4. YHTEYSTIEDOT

Alavuden pääkirjasto, Järviluomantie 3, 63300 Alavus,
p. 06 2525 1594, alavus.kirjasto@alavus.fi

Töysän kirjasto, Rantatie 2, 63600 Töysä,
p. 06 2525 5590 tai 044 5501 141, toysa.kirjasto@alavus.fi

Kirjastoauto, p. 0400 178 259, KirjaVia@alavus.fi

Yhteyshenkilöt

Kirjastovirkailija Helka Visavalta vastaa kirjastoauton palveluista, päiväkotien/esikouluryhmien ja 1.-2. luokkien kanssa tehtävästä lukutaitoyhteistyöstä sekä Alavuden kirjaston satutunneista. Yhteydenotot sähköpostilla helka.visavalta@alavus.fi

Kirjastovirkailija Anita Luhtasaari vastaa 3.-9. luokkien kanssa tehtävästä lukutaitoyhteistyöstä sekä Töysän kirjaston satutunneista. Yhteydenotot sähköpostilla anita.luhtasaari@alavus.fi